

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Virgo Sapiensinstituut te LONDERZEEL

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 33134

Instelling Virgo Sapiensinstituut

Directeur D. VAN BUGGENHOUT

Adres Heldenplein 6 - 1840 LONDERZEEL

Telefoon 052-30.14.19

Fax 052-30.56.59

E-mail info@virgosapiens.be

Website <http://www.virgosapiens.be>

Bestuur van de instelling VZW Virgo Sapiensinstituut

Adres Heldenplein 3 - 1840 LONDERZEEL

Scholengemeenschap SGKSO Noordwest-Brabant

Adres Veldstraat 11 - 1880 KAPELLE-OP-DEN-BOS

CLB Vrij CLB Noordwest - Brabant

Adres Nieuwstraat 120 - 1730 ASSE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 24-10-2016;25-10-2016;26-10-2016;27-10-2016;28-10-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 24-11-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Jos VERMIJL

Teamleden Lies HARDEMAN, Christian POTLOOT, Fannie TALLIEU, Gerda
VAN RYCKEGHEM, Christa VANPOUCKE, Jos VERMIJL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Informatica in aso en tso tweede graad (leerplan D/2011/7841/039).....	8
3.1.1.2 Opvoedkunde in tso tweede en derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2011/7841/038 en D/2015/7841/015)	11
3.1.1.3 Techniek in de A-stroom eerste graad (leerplan D/2010/7841/017)	13
3.1.1.4 Wiskunde in de A-stroom eerste graad (leerplan D/2009/7841/003).....	15
3.1.1.5 Wiskunde in aso tweede graad (leerplan D/2002/0279/047)	18
3.1.1.6 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)	20
3.1.1.7 VOET	23
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	24
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	25
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	26
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	27
4.1 Leerbegeleiding.....	27
4.2 Evaluatiepraktijk	30
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	33
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	36
6.1 Wat doet de school goed?	36
6.2 Wat kan de school verbeteren?	36
6.3 Wat moet de school verbeteren?	36
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	37
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	37

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 **SAMENVATTING**

De school wil haar leerlingen kansen aanreiken vanuit een christelijke inspiratie om met een grote betrokkenheid samen te leren en te leven. Vanuit haar opvoedingsproject legt de school bewust het accent op de samenhang tussen onderwijzen en opvoeden. Het resultaat is een aangenaam schoolklimaat met oog voor de brede zorg van de leerlingen.

Het erkenningsonderzoek gebeurde op basis van een staal van vakken uit de basisvorming en het specifiek gedeelte. Het onderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert. De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen in de vakken en structuuronderdelen met uitzondering voor opvoedkunde in tso tweede en derde graad in Sociale en technische wetenschappen en informatica in aso en tso tweede graad. De oorzaak is een onvolledig aanbod van de leerplandoelstellingen voor deze vakken en een weinig kwaliteitsvolle leerlingenevaluatie.

De wijze waarop het beleid samen met de betrokken vakgroepen de realisatie van de specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie (DSETOC) vorm en inhoud geeft, is een voorbeeld van goede praktijk.

De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) degelijk na op schoolniveau. Ze doet dat via een gevarieerd aanbod van breed vormende activiteiten. Er bestaat hiervoor een draagvlak bij het volledige schoolteam. Voor de contexten 'lichamelijke gezondheid en veiligheid' en 'omgeving en duurzame ontwikkeling' bereiken de meeste leerlingen de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang.

Voor het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen heeft de inspectie leerbegeleiding en evaluatiepraktijk geselecteerd. De school vertaalt haar missie inzake leerlingenbegeleiding in een zorgcontinuüm, gebaseerd op de verschillende fases van plannings- en handelingsgericht werken. De leerbegeleiding is verankerd in de leerlingenbegeleiding. De school zet doelgerichte acties op om de uitvoering van de vooropgestelde doelen rond (leer)zorg te evalueren op beleidsniveau. Op klasniveau wordt de uitvoering hiervan vooral geëvalueerd tijdens de klassenraden. Het schoolbeleid beschouwt het als vanzelfsprekend dat de aandacht voor leerbegeleiding ook binnen de vakken groot is. Uit het doorlichtingsonderzoek blijkt dat het nastreven van de eindtermen 'leren leren' in grote mate afhangt van de vakgroep en van de individuele leraren. De doeltreffendheid van de leerbegeleiding kan verhogen door verdere kwaliteitscontrole op klasniveau.

De evaluatiepraktijk beantwoordt aan de algemene beleidsvisie. De directie legt de verantwoordelijkheid voor de leerplanrealisatie en de validiteit van de evaluatie bij de vakgroepen. Er zijn echter grote verschillen tussen de vakgroepen wat betreft het concretiseren van deze verantwoordelijkheid. De afstemming van de evaluatie op de vakattitudes en vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen verschilt per vakgroep of per leraar. De leerlingen krijgen uitgebreide informatie over de GIP, de stage en de SETOC-evaluatie in informatiebundels.

De school krijgt een gunstig advies voor woonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Door systematische controles van interne en externe diensten heeft ze een goed zicht op de werkpunten. De school beheerst de risico's voldoende. De langetermijnvisie voor de renovatie van de infrastructuur is een voorbeeld van goede praktijk. De verantwoordelijken volgen de administratieve verplichtingen punctueel op.

Een geëngageerd beleidsteam met een complementaire taakverdeling leidt de school en speelt kort op de bal wat betreft de onderwijsvernieuwingen die inherent zijn aan de verwachtingen in de eindtermen en de leerplannen. De schoolleiding slaagt erin het schoolteam in voldoende mate te richten op deze doelen. Een relatief grote groep vindt echter dat de veranderingen te snel gaan. Het directieteam onderneemt acties om onder meer het draagvlak te verbeteren.

De kwaliteitsontwikkeling zit verweven in het schoolgebeuren, zowel op schoolniveau, lerarenniveau als leerlingenniveau. De focus ligt conform het Kwaliteitsdecreet op het borgen van wat goed is en het constructief werken aan verbeterpunten. In functie van haar kwaliteitszorg verzamelt en analyseert de school gegevens over onder meer attestering en leerprestaties, vervolgonderwijs, welbevinden leerlingen, welbevinden leraren en welbevinden ouders. De kwaliteitscontrole op de uitvoering van de processen en op de leerplanrealisatie is veeleer minimaal.

Op grond van hiaten in de realisatie van de onderwijsdoelen voor opvoedkunde in tso tweede en derde graad in Sociale en technische wetenschappen formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies beperkt in de tijd. Het beleid en het schoolteam getuigen van voldoende dynamiek om ook in de toekomst kwaliteitsonderwijs te verstrekken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	techniek, wiskunde	
Graad 1 Latijn	techniek, wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	techniek, wiskunde	
Graad 1 Sociale en technische vorming	techniek, wiskunde	
Graad 2 ASO Economie	wiskunde	informatica
Graad 2 ASO Latijn	wiskunde	informatica
Graad 2 ASO Wetenschappen	wiskunde	informatica
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen		informatica, opvoedkunde
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen		opvoedkunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Informatica in aso en tso tweede graad (leerplan D/2011/7841/039)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen rond de verschillende competenties in onvoldoende mate. De evaluatie is onvoldoende representatief voor alle competenties.

Onderwijsaanbod	De vertaling van het leerplan naar de klaspraktijk kent verschillende knelpunten ondanks de dynamiek en de toewijding binnen de vakgroep.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	Het onderwijsaanbod is onvolledig en onevenwichtig. De leerlingen bereiken niet het verwachte beheersingsniveau voor een aantal leerplancomponenten en er is onvoldoende opbouw qua moeilijkheidsgraad van het eerste naar het tweede leerjaar.
<i>Samenhang</i>	

Het leerplan eist dat de leerplandoelstellingen uit verschillende competenties geïntegreerd aangeboden worden. De vakgroep willigt deze eis eenzijdig in door een veelvuldige integratie in andere leerplancomponenten van steeds dezelfde vaardigheden rond tekstverwerking, presentaties en zoeken op het internet. Ook gebeurt onder meer de integratie van 'Op een probleemoplossende manier met toepassingsprogramma's werken' in elke andere competentie niet met voldoende diepgang. Dit leidt niet tot het verwachte beheersingsniveau en tot een duurzame verankering van de basisvaardigheden. De vakgroep besteedt teveel aandacht aan het leerplanonderdeel 'Presentaties' ten koste van de competentie 'Algoritmisch denken' en biedt bijgevolg deze laatste competentie in onvoldoende mate aan.

In de lessen rond de toepassingspakketten vertrekt de vakgroep meestal vanuit realistische contexten die aansluiten bij de ervaringswereld van de leerlingen, zoals het leerplan verwacht. De nadruk ligt echter overwegend op de gebruikersgeoriënteerde vaardigheden en onvoldoende op het probleemoplossend denken.

Het competentiegericht onderwijzen verloopt nog niet optimaal. De vakgroep heeft binnen het aanbod voldoende aandacht besteed aan kennis en een aantal vaardigheden, maar onvoldoende aan de ontwikkeling van inzicht en attitudes.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De didactische uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten. De school beschikt over degelijk uitgeruste computerlokalen, aangesloten op een netwerk. De ICT-cel houdt het computerpark up to date met de meest recente en algemeen gangbare software.

De leraren beschikken over een projectiesysteem voor computerbeelden en schermcontrolesoftware. Zowel de vakgroep als de leerlingen maken gebruik van het digitaal leerplatform. In alle lessen beschikt elke leerling over een pc.

De vakgroep gebruikt geen leerboeken, maar maakt gebruik van eigen ontwikkeld cursusmateriaal. Deze cursussen zijn aantrekkelijk opgesteld, beknopt, gebruiksvriendelijk en hebben over het algemeen een één op één relatie met het aanbod in de lessen. Ze zijn echter onvoldoende representatief voor wat de volledigheid en het beheersingsniveau betreft.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De lacunes in het aanbod vertalen zich in de evaluatie, waardoor het overwegend goede eindcijfer geen correct beeld oplevert over de beheersing van de leerplandoelstellingen. De evaluatie is volledig gebaseerd op het dagelijks werk, er zijn geen examens. Er is in de opgelegde opdrachten onder meer onvoldoende opbouw qua moeilijkheidsgraad van het eerste naar het tweede leerjaar.

De evaluatie is onevenwichtig. Een aantal vaardigheden rond tekstverwerking, presentaties en zoeken op het internet worden veelvuldig bevraagd. De vraagstelling situeert zich daarbij vaak binnen een authentieke context, maar is wat betreft de volledigheid en het beheersingsniveau niet voldoende representatief voor het leerplan. Over het algemeen komt de evaluatie van de probleemoplossende vaardigheden te weinig expliciet aan bod.

De evaluatie is overwegend productgericht. De leraren zijn nog op zoek naar een doeltreffende manier om procesevaluatie meer vorm te geven. De vakgroep nam tot vorig schooljaar de vakoverschrijdende attitudes 'betrokkenheid' en 'organisatie' op in de evaluatie, conform de afspraken en criteria die op schoolniveau werden ontwikkeld.

De vragen op de toetsen zijn voor de leerlingen herkenbaar omdat ze in de les gelijkaardige oefeningen maken. De vragen en oefeningen zijn praktijkgericht en de praktische testen zijn waar nodig gericht op grotere leerstofgehelen. De vakgroep hanteert bij het verbeteren van opdrachten en toetsen duidelijke evaluatiecriteria en puntenverdeling. Deze zijn echter niet op voorhand gekend door de leerlingen, wat de transparantie niet ten goede komt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het begeleid zelfstandig werken kenmerkt de bijgewoonde lessen. De vakgroep kiest ervoor om in alle lessen overwegend de houding aan te nemen van coach en steeds minder de houding van kennisoverdrager, dit is een positieve aanpak. De leraar stimuleert zelfredzaamheid door de leerlingen zoveel mogelijk zelf naar antwoorden te laten zoeken in de cursus en te overleggen met medeleerlingen. Het aangeboden leermateriaal is daarvoor echter te beknopt en onvoldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Andere documentatiebronnen zoals de ingebouwde helpfunctie krijgen weinig aandacht. Het overleg met medeleerlingen leidt niet tot de gewenste leerkans voor beide partijen. De 'trial & error' methodiek kenmerkt over het algemeen het leerproces van de leerlingen. Het taalgebruik door de leraar is verzorgd en de aandacht voor de vaktaal is goed. De koppeling van de preventieve leerbegeleiding aan de vakoverschrijdende eindtermen 'Leren leren' komt nog onvoldoende tot uiting.

De feedback na opdrachten en toetsen gebeurt overwegend mondeling en klassikaal. De leraren verwachten dat de leerlingen zelf remediërsinitiatieven nemen door onder meer vragen te stellen tijdens de lessen en thuis extra oefeningen te maken. De leerlingen krijgen de kans om op het einde van de dag tijdens het 'huistakenuurtje' in het pc-lokaal extra oefeningen te maken. De vakgroep evalueert de doeltreffendheid van de remediëring niet.

Voor een optimale leerplanrealisatie schrijft het leerplan maximaal 20 pc's voor die gelijktijdig in gebruik zijn (één leerling per pc). De school overschrijdt in enkele klasgroepen dit aanbevolen aantal met één of twee leerlingen. Al te grote groepen bemoeilijken de effectieve begeleiding, efficiënte opvolging en evaluatie van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep bestaat uit gedreven leraren. De vakgroepwerking getuigt van ruime professionele collegialiteit en verloopt constructief. Tijdens de vergaderingen maken de leraren voornamelijk praktische afspraken. De recente wekelijkse inroostering van het vakoverleg biedt de vakgroep mogelijkheden om meer inhoudelijke thema's aan te pakken. De directie biedt hiermee de vakgroep een instrument aan om de vakgroepwerking vorm en inhoud te geven.

Het lerarenteam krijgt voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. De vakgroep heeft de laatste twee schooljaren echter weinig specifieke vakgerichte nascholingen gevolgd.

De inspectie heeft voldoende vertrouwen in de vakgroep om de lacunes in de leerplanrealisatie weg te werken.

3.1.1.2 Opvoedkunde in tso tweede en derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen D/2011/7841/038 en D/2015/7841/015)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is zowel voor de tweede als de derde graad onvolledig, niet evenwichtig en onvoldoende op het juiste beheersingsniveau. De evaluatie is voor de tweede en de derde graad weinig valide.

Onderwijsaanbod	Het onderwijsaanbod vertoont voor beide graden een aantal hiaten evenals een aantal overlappingsen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	Voor de tweede graad komen de doelstellingen ‘de leerling binnen STW’, ‘de leerprocessen’, ‘communicatie en samenwerken’ zeer fragmentarisch aan bod. Voor ‘waarnemen, observeren, interpreteren en rapporteren’ en ‘rechten en plichten’ reiken de leraren de theoretische kaders aan, maar de kansen om het geleerde in concrete situaties toe te passen of de vaardigheden in te oefenen zijn te beperkt.
<i>Samenhang</i>	Het onderdeel identiteit binnen ‘identiteit en diversiteit’, komt in beide leerjaren van de tweede graad aan bod waardoor dit een overheersend aandeel krijgt binnen de leerplanrealisatie.
	Voor de derde graad ontbreken de leerplandoelen van de doelstelling ‘schema mens-gedrag en beïnvloedende factoren’. De andere vijf doelstellingen worden steeds fragmentarisch aangereikt. Typerend is dat de leraren een aantal theoretische kaders presenteren maar dat telkens de gerelateerde leerplandoelen gericht op persoonlijke groei, reflectie en vaardigheden minder of niet gerealiseerd zijn.
	De leraren zijn zich bewust van deze hiaten en overlappingsen en namen reeds een aantal initiatieven om hieraan tegemoet te komen. Een leerplangericht aanbod op basis van een diepgaandere leerplanstudie dringt zich verder op.
	Voor de derde graad overheersen binnen de doelstelling ‘ontwikkeling’ de aspecten m.b.t. de lichamelijke, cognitieve en sociaal- en emotionele ontwikkeling waardoor er ook binnen deze doelstelling sprake is van een onevenwicht. Een aantal doelgroepen komt eerder beperkt aan bod. ‘Pedagogisch handelen’ komt in beide leerjaren van de derde graad terug, ‘intelligentie’ in beide graden. Voor de leerinhoud m.b.t. psychologie en methodiek en intelligentie in de derde graad is er geen koppeling met de leerplandoelen. De leerinhoud m.b.t. zelfbeeld is slechts zeer beperkt te linken aan de leerplandoelen van ‘identiteit en diversiteit’.

Voor een aantal thema's zijn goede praktijken terug te vinden door het gebruik van casussen. Voor beide graden is het beheersingsniveau echter overwegend kennisgericht. De toepassingen zijn te beperkt aanwezig. Er is in totaliteit weinig aandacht voor reflectie, persoonlijke groei of competentieontwikkeling. Vaardigheden (bv. rond de thema's communicatie, vergaderen, observeren, samenwerken, rollen, reflecteren ...) vragen om inoefening in concrete situaties. De inbedding van de school binnen een ruime campus met kleuter en lagere school als ook de aanwezigheid van een woonzorgcentrum in de nabije omgeving zorgt voor heel wat mogelijkheden. Deze worden reeds ten dele benut.

Samenvattend mist het onderwijsaanbod de nodige samenhang op meerdere vlakken. Zo komen verschillende thema's meer dan één keer aan bod. Ook vertrekt de vakgroep onvoldoende van een verticale leerlijn waarin ze de verschillende componenten uit het leerplan logisch opbouwt doorheen de vier leerjaren. Het beleid besliste voor dit schooljaar om leraren parallel met elkaar te laten werken om deels hieraan tegemoet te komen. Verder is er weinig samenhang tussen de theoretische modellen en het eerder individueel en persoonlijk niveau van de leerling. Het leerplan doet nochtans heel wat suggesties ter zake bijvoorbeeld onder de vorm van een portfolio of een groeiboek.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De leslokalen zijn uitgerust met een computer, internet en projectiemogelijkheid. De leraren gebruiken deze ICT-mogelijkheden veelvuldig om het onderwijsproces visueel te ondersteunen. De school beschikt over voldoende computers voor de leerlingen. De vaklokalen (vooral B.2.2.) nodigen minder uit om vlot met activerende werkvormen (bv. hoekenwerk) aan de slag te gaan.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk weerspiegelt de hiaten en het onevenwicht uit het onderwijsaanbod. Daardoor is de evaluatiepraktijk onvoldoende representatief voor de leerplandoelen. Om de evaluatie vorm te geven vertrekken de leraren vaak vanuit de aangeboden leerinhouden, eerder dan vanuit de leerplandoelen. De evaluatie van beide graden behandelt enerzijds een aantal leerinhouden die geen weergave zijn van leerplandoelen. Anderzijds is een significant aantal leerplandoelen op geen enkele wijze meegenomen in de evaluatie.

Toetsen en examens peilen voor beide graden grotendeels naar kennis, ook voor die leerplandoelen waarbij het vaardigheidsniveau voorop staat. Bovendien bevatten de examens veelvuldig letterlijk dezelfde kennisvragen als de toetsen. Zelf- en peerevaluatie komen zelden voor. Niettegenstaande de visie die de school uitschreef is de procesevaluatie slechts sporadisch terug te vinden.

De evaluatiepraktijk mist op verschillende vlakken de nodige transparantie, wat de objectiviteit in het gedrag brengt. Zo ontbreken bij taken, opdrachten en toetsen meestal concrete evaluatiecriteria. Bij examenvragen die op veel punten staan, is het vaak niet duidelijk hoe de score tot stand komt.

Leerbegeleiding Het leerklimaat is aangenaam en getuigt van vertrouwen tussen de leraren en de leerlingen.
Preventief
Curatief

Het cursusmateriaal sluit weinig aan bij het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Het gebruikte leerboek biedt weinig mogelijkheden. De leraren namen reeds initiatieven om hieraan tegemoet te komen door het uitwerken van eigen materiaal.

Het aanbieden van leerstrategieën verschilt van leraar tot leraar en is niet gekaderd in een vak- en graadoverstijgend referentiekader met een logische leerlijn. Hierdoor mist de leerbegeleiding doelgerichtheid en doeltreffendheid. Leraren leggen eerder individuele accenten op basis van de ingeschatte noden.

De leraren hebben nog te weinig aandacht voor curatieve leerbegeleiding.

Professionalisering Zeer recent koos de schoolleiding voor het inbouwen van een wekelijks overlegmoment tussen de leraren. Voor de derde graad zorgt dit reeds voor een goede samenwerking en een wijziging in zowel het onderwijsaanbod als de evaluatie.
Overleg

Het overleg met de volledige vakgroep (beide graden samen) mist nog frequentie waardoor het te weinig de ruimte biedt om diepgaand te werken aan onder andere de leerplanstudie, het onderwijsaanbod, de evaluatie en de leerbegeleiding.

De vakgroep heeft hier nog een zeer belangrijke weg af te leggen. Opvallend is de open en zeer betrokken houding van veel leraren. Ook de wil en zin om nieuwe uitdagingen aan te gaan zijn zeker aanwezig.

3.1.1.3 Techniek in de A-stroom eerste graad (leerplan D/2010/7841/017)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen en eindtermen in voldoende mate. De evaluatie is valide en in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen en eindtermen aangeboden. De verschillende toepassingsgebieden: energie, informatie en communicatie, biochemie, constructie en transport komen hierbij aan bod. Het toepassingsgebied transport krijgt weliswaar minder aandacht. Voor het realiseren van de doelstellingen komen de vier kerncomponenten (technisch systeem, technisch proces, hulpmiddelen en keuzen) en de dimensies ('begrijpen', 'hanteren' en 'duiden') duidelijk naar voor. Via onderzoeksopdrachten en praktische uitvoeringen krijgt 'hanteren' een degelijke invulling.
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het bevragen van de probleemstelling waarmee de projecten starten en die moet gezien worden als het zoeken/vinden/onderzoeken van een oplossing is onvoldoende helder. Soms worden al oplossingen aangereikt of wordt de probleemstelling foutief bevraagd. De gekozen techniekprojecten vertonen over de twee leerjaren heen eveneens nog te weinig evolutie van een 'gesloten' maakopdracht tot een ontwerpopdracht waarbij creativiteit een belangrijke rol speelt. Tevens zijn de projecten sterk inhoudelijk bepaald.

De laatste stap in het technisch proces, namelijk de evaluatie, staat niet in verhouding met de probleemstelling maar wordt aanzien als de evaluatie van de leerling. Aanpassingen en/of verbeteringen van de projecten komen hierdoor te weinig aan bod.

ICT wordt regelmatig functioneel ingezet bij het verzamelen van informatie. De projecten sluiten aan bij de leefwereld van de leerlingen.

De leraren schenken nog onvoldoende aandacht aan de horizontale samenhang tussen techniek en andere vakken. Hierdoor houden de leraren te weinig rekening met de ondersteunende kennis van deze vakken bij de uitwerking van de techniekprojecten. Dit schooljaar is de aandacht voor latere 'beroepen' die met techniek te maken hebben, geïntegreerd in de projectbundels. Bij dit oriënterings- en keuzeprocess wordt echter te weinig rekening gehouden met een mogelijke oriëntering naar de tweede graad.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De lestijden techniek zijn in clusters van twee lestijden evenwichtig geprogrammeerd. De grootte van sommige lesgroepen overstijgt het aanbevolen aantal van 16 leerlingen wat het soms moeilijk maakt om functioneel en veilig te werken aan de onderwijsdoelen. De school ondervangt dit door te werken met groepswork met rolverdeling.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De vakgroep beschikt over twee degelijke lokalen die over de minimale materiële vereisten beschikken. De uitrusting en de leermiddelen worden functioneel ingezet voor het bereiken van de doelstellingen. De school biedt de leerlingen de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen aan om veilig werken conform de wetgeving toe te laten.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Voor de evaluatiepraktijk hanteert de school permanente evaluatie. Deze is gebaseerd op de klassikaal uitgevoerde projecten, onderzoeksopdrachten, vakattitudes en toetsen. De meeste leerplandoelstellingen en eindtermen komen voldoende aan bod in de evaluatie.

Voor het evalueren van de projecten beschikken de leerlingen over een degelijk evaluatie instrument. Het is tweeledig opgevat: een zelfevaluatie door de leerlingen en een eindbeoordeling door de leraar. Het document bestaat uit drie onderdelen: evaluatie van de technische vaardigheden, de vakattitudes en de sociale vaardigheden. De sociale vaardigheden worden niet verrekend in het eindtotaal. De verhouding tussen practica en theoretische kennis is, zo blijkt uit de portfolio's, in overeenstemming met de leerplanvoorschriften. De evaluatiecriteria zijn herkenbaar opgenomen maar kunnen nog verder verfijnd worden.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen zijn actief betrokken tijdens het onderwijsleerproces en krijgen ondersteuning tijdens het uitvoeren van hun project- en onderzoekopdrachten. De onderzoekopdrachten worden via coöperatief leren in groepjes uitgewerkt. De leraren treden hierbij op als coach. De leraren hebben oog voor succesbeleving door de leerlingen. De grootte van de klasgroepen beïnvloedt de leerbegeleiding. De leraren ondervangen dit door de leerlingen via verschillende rollen (organisator, verslaggever, researcher en materiaalmeester) verantwoordelijk te maken voor hun leerproces.

Bij de praktische realisaties staan structuur en homogeniteit regelmatig voorop, veeleer dan creativiteit. Voor de invulling van de projecten ontwikkelden de leraren projectbundels. Deze worden veelvuldig ondersteund door gebruik van beeldmateriaal, onderzoeks- en ICT-opdrachten. De zorg voor een correct taalgebruik en het voeren van een talenbeleid zijn impliciet aanwezig.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren volgen regelmatig nascholingen die in het perspectief van het vak techniek staan. Ook besteden ze de nodige tijd aan zowel informeel als formeel overleg. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de hierboven beschreven werkpunten zelfstandig aan te pakken.

3.1.1.4 Wiskunde in de A-stroom eerste graad (leerplan D/2009/7841/003)

Voldoet

De leerplandoelstellingen komen met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de eindtermen en de leerplandoelstellingen bereiken. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplanrealisatie kent overwegend positieve kenmerken. De vakgroep biedt in voldoende mate de leerplandoelstellingen op het verwachte beheersingsniveau aan. Het aanbod vertoont voldoende samenhang. De leerplanrealisatie is evenwichtig wat betreft de inhoudelijke componenten getallenleer en meetkunde. Het ontwikkelen van reken-, meet- en tekenvaardigheden en wiskundige taalvaardigheden komt zowel in het eerste als tweede leerjaar in ruime mate aan bod en dit met een duidelijk zichtbare verticale leerlijn.

Er zijn enkele knelpunten. De realisatie van de algemene eindtermen in verband met ICT en de ICT-verwachtingen van het leerplan is veeleer beperkt. Het leerplan eist aandacht voor probleemoplossende vaardigheden en denk- en redeneervaardigheden. Dat gebeurt niet voldoende systematisch. Verder stuurt het leerplan aan op de integratie van kennis-, vaardigheids- en attitudedoelen in competenties onder meer gericht op denken, redeneren, modelleren, problemen oplossen en verantwoorden. Dit competentie leren krijgt slechts sporadisch aandacht in het aanbod.

Zowel het leerplan als de school verwachten aandacht voor contextrijk onderwijs. De vakgroep confronteert de leerlingen niet voldoende met toepassingen gesitueerd in betekenisvolle, realiteitsgerichte contexten. Ze maken heel wat contextloze rekenoefeningen en te weinig oefeningen die het probleemoplossend denken stimuleren.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De lokalen zijn voldoende ruim en uitgerust met een beamer. De vakgroep zet de leermiddelen adequaat in voor het bereiken van de onderwijsdoelstellingen.
	De leraren beschikken over een laptop van de school en ze maken veelvuldig gebruik van het bordboek. Het doelgericht aanwenden van ICT om de didactiek te ondersteunen, gebeurt echter nog onvoldoende. Sedert dit schooljaar hebben alle leerlingen in het eerste jaar een laptop. Dat biedt mogelijkheden om de ICT-eindtermen te realiseren.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De vakgroep evalueert de meeste leerplandoelstellingen. De examens en toetsen zijn verzorgd opgesteld en representatief voor wat er in de les gebeurt. Er is een goed evenwicht tussen de theorie en de oefeningen. De vragen zijn duidelijk geformuleerd, gevarieerd en herkenbaar voor de leerlingen. De evaluatie is transparant, onder meer door een gedetailleerde puntenverdeling en het vermelden van het beheersingsniveau (elementair, basis of verdieping) bij elke vraag. Voor parallelklassen stellen de leraren gemeenschappelijke examens op.
	Het beheersingsniveau is overwegend goed en dit vertaalt zich in de resultaten op de toetsen en de examens. De leerlingen krijgen voldoende feedback op de behaalde resultaten, eventueel gekoppeld aan remediëringsoefeningen.
	De leraren bevragen vooral de reken-, meet- en tekenvaardigheden, vaak buiten context. De probleemoplossende vaardigheden en denk- en redeneervaardigheden komen te weinig aan bod in de evaluatie. De leraren hanteren geen objectieve criteria om het beheersen van de attitudes te meten. De vakgroep maakte hieromtrent nog geen sluitende afspraken.
	Om de eigen onderwijskwaliteit te toetsen en de leerlingen extra te motiveren voor wiskunde neemt de school deel aan externe evaluatiemomenten. De resultaten van de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De vakgroep neemt initiatieven in het kader van preventieve leerbegeleiding. Op het elektronisch platform staan studietips, leerstofoverzichten, differentiatiefiches en extra oefeningen met verbeter sleutels. De expliciete koppeling van de preventieve leerbegeleiding aan de vakoverschrijdende eindtermen 'Leren leren' komt nog onvoldoende tot uiting. Het leerplan verwacht dat de vakgroep de beginsituatie van de leerlingen na het basisonderwijs meet. De vakgroep vervangt deze verwachting door in het eerste leerjaar systematisch te starten met de herhaling van de te kennen leerstof voor alle leerlingen. Voor een aantal leerlingen laat de vakgroep hier kansen liggen om meer uitdagend onderwijs aan te bieden.

De leerlingen zijn aandachtig en werkzaam. De lespraktijk is sterk gestuurd. Vooral het differentiatie-uur biedt de leerlingen kansen om wiskundige inzichten te verwoorden, te reflecteren en van elkaar te leren. Het differentiatie-uur, waarbij twee leraren één klas begeleiden, bevordert in het algemeen een effectieve leerbegeleiding. De leraren werken aan het correct gebruik van de wiskundetaal.

De vakgroep investeert ook in curatieve leerbegeleiding. De leerlingen doen samen met de leraar foutenanalyses van toetsen en proefwerken. Er is een toetssjabloon waarbij de leraar feedback geeft betreffende de voorbereiding van de toets en de gepaste remediëring voorstelt. Niet alle leraren hanteren dit waardevol instrument op regelmatige basis en het gebruik neemt af naarmate het schooljaar vordert. Op het einde van elk proefwerk vullen de leerlingen een korte (zelfevaluatie) vragenlijst in betreffende de moeilijkheidsgraad en de voorbereiding. De vragenlijst is dezelfde voor alle proefwerken in beide leerjaren en laat daardoor de groeikansen binnen het kader van het verwerven van vakattitudes onbenut.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep bestaat uit gedreven leraren. De samenwerking getuigt van ruime professionele collegialiteit en verloopt in een constructief kader. Nieuwe leraren worden goed ondersteund. Tijdens de vergaderingen maken de leraren voornamelijk praktische afspraken. De recente wekelijkse inroostering van het vakoverleg biedt de vakgroep mogelijkheden om meer inhoudelijke thema's aan te pakken. De directie biedt hiermee de vakgroep een instrument aan om de vakgroepwerking vorm en inhoud te geven.

Men krijgt voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. Een aantal leraren hebben een nascholing rond meetkundesoftware gevolgd en een aantal hebben deelgenomen aan de wiskundedag. De vakgroep heeft de laatste twee schooljaren verder weinig vakgerichte nascholingen gevolgd.

Door het ruim aantal leraren is het vakgroeptoverleg per graad georganiseerd. Daardoor blijven kansen onbenut voor een gelijkgerichte aanpak en afspraken over bijv. leerlijnen en de verticale samenhang over de graden heen.

3.1.1.5 Wiskunde in aso tweede graad (leerplan D/2002/0279/047)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de eindtermen en de leerplandoelstellingen bereiken. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsorganisatie De school biedt twee leerwegen in de studierichtingen Economie en Latijn naast elkaar aan. Ze doet dit vanuit de zorg om in de tweede graad een zo breed mogelijke basis aan te bieden en om een ruime studiekeuze open te laten in de derde graad. Hierdoor biedt de school voor eenzelfde structuuronderdeel twee verschillende inhouden aan. In de officiële documenten (notulen van de delibererende klassenraad, adviezen, rapporten) blijken geen conflicten. De school waakt er voldoende over dat in de studierichtingen met vier wekelijkse lestijden de uitgangspunten (uitstel van studiekeuze en eenpoligheid van de studierichtingen van de tweede graad) behouden blijven en er geen hypotheek ligt op de aansluiting met de derde graad.

Onderwijsaanbod De leerplanrealisatie heeft overwegend positieve kenmerken. De leraren bieden alle leerplandoelstellingen aan. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplannen.

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Er zijn enkele knelpunten. In het eerste leerjaar is de spreiding van de leerplandoelstellingen over het schooljaar niet evenwichtig. De leerplancomponenten die in het begin van schooljaar aan bod komen (meetkunde en getallenleer), krijgen meer diepgang dan de leerplancomponenten die op het einde van het schooljaar (reële functies voor leerweg 4, vectoren en beschrijvende statistiek voor leerweg 5) aan bod komen. In de klassen van het eerste leerjaar met vier wekelijkse lestijden heeft de vakgroep de 2x2 stelsels (A49 tot en met A52) dit schooljaar verschoven naar het tweede leerjaar. Hierdoor komt het evenwicht in het tweede leerjaar ook onder druk. Dit onevenwicht in het aanbod heeft een weerslag op het beheersingsniveau van die leerplancomponenten die beperkt aan bod komen. In het tweede leerjaar is het aanbod wel volledig en evenwichtig, maar missen een aantal leerplandoelstellingen voldoende diepgang omwille van het verschuiven van leerplandoelen.

Rekenvaardigheid en wiskundige taalvaardigheid krijgen veel aandacht tijdens de les en bij de evaluaties. De leerlingen maken heel wat rekenoefeningen buiten contexten en soms met een hoger beheersingsniveau dan het leerplan aangeeft. Tijdens het oplossen van oefeningen ligt de klemtoon overwegend op het technische aspect en veeleer beperkt op de ontwikkeling van de denk- en redeneervaardigheden. Deze aanpak zet een rem op de competentiegerichte wiskundevorming.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. De lokalen zijn groot genoeg en uitgerust met een beamer. De meeste leraren gebruiken de beschikbare ICT-uitrusting overwegend als demonstratie. Het gebruik van ICT door de leerlingen om wiskundige informatie te verwerken, berekeningen uit te voeren of wiskundige problemen te onderzoeken (ET 5) in functie van zelfstandig en probleemoplossend leren (ET 11 en ET13), is beperkt aanwezig. Alle leerlingen hebben een grafische rekenmachine en hanteren die functioneel.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is overwegend valide. De vakgroep evalueert alle leerplandoelstellingen. Ze hanteert daarbij een variatie aan vraagvormen en een transparante puntenverdeling. De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de les gebeurt. De meeste vragen zijn voor de leerlingen herkenbaar omdat ze in de les gelijkaardige oefeningen maakten. Er is een goed evenwicht tussen de theorie en de oefeningen. De evaluatiepraktijk kent enkele knelpunten. Het onevenwicht in het aanbod van het eerste leerjaar heeft een negatieve invloed op het resultaat van een aantal leerlingen. Bovendien stelt de vakgroep overwegend contextloze vragen die peilen naar rekenvaardigheid en meetkundig inzicht. De examens zijn vrij lang. Heel wat vragen peilen naar eenzelfde leerplandoelstelling, waardoor het aandeel ervan sterk doorweegt in de evaluatie. De leraren nemen de vakattitudes niet op in de evaluatie. De vakgroep maakte hieromtrent nog geen sluitende afspraken. Ze heeft voor de meting van de vakgebonden attitudes nog geen objectieve criteria ontwikkeld. De resultaten van de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Er is aandacht voor de preventieve leerbegeleiding. De vakgroep vertrekt bewust van de beginsituatie van de leerlingen bij de start van een leerplancomponent. De leraren werken doelbewust aan het correct gebruik van de wiskundetaal. De meeste leerlingen zijn tijdens de les aandachtig en werkzaam. Leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen krijgen aangepaste ondersteuning. Sommige lessen blijken structuur te missen, waardoor het geheel geen krachtige leeromgeving vormt. Het leerproces verloopt dan overwegend sterk gestuurd waardoor van zelfstandig leren weinig sprake is. Niet elke leerling realiseert hier in voldoende mate de leervaardigheden, zoals beschreven in het leerplan. Door een beperkte variatie in werkvormen missen de leerlingen kansen om wiskundige inzichten te verwoorden, te reflecteren en van elkaar te leren.

De vakgroep neemt initiatieven in het kader van de curatieve leerbegeleiding. Op het elektronische platform staan stappenplannen, studietips, instructiefilmpjes en extra oefeningen met verbeterleutels. De leraren moedigen de leerlingen aan om thuis te oefenen. Na elk examen doen de leerlingen een resultatenanalyse van hun examen, onder begeleiding van de leraar. Hierbij oefenen ze op een gestructureerde manier hun zelfreflecterend vermogen en krijgen ze inzicht in hun manier van leren. Er is een toetssjabloon waarbij de leraren aanduiden welke vorm van remediëring zij aan de leerling voorstellen. Deze aanpak is een voorbeeld van goede praktijk.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De vakgroep is voldoende georganiseerd om de vastgestelde knelpunten weg te werken en de leerplangerichtheid van het aanbod en de evaluatie te garanderen. De recente structurele inroostering van het vakoverleg biedt de vakgroep de mogelijkheid om inhoudelijke thema's aan te pakken. De directie ontwikkelde een instrument om de vakgroepwerking vorm en inhoud te geven. Door het groot aantal leraren is het vakoverleg per graad georganiseerd. Daardoor blijven kansen onbenut voor een gelijkgerichte aanpak en afspraken over bijv. leerlijnen en de verticale samenhang over de graden heen.

De leraren hebben de laatste twee schooljaren weinig nascholingen gevolgd. Momenteel gaat de vormingsprioriteit naar het gebruik van ICT in de wiskundeles.

3.1.1.6 Wiskunde in aso derde graad in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan D/2004/0279/019)

Voldoet

De leerlingen bereiken de eindtermen en de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze aan bod. De leerlingenevaluatie is voldoende valide en representatief. De afstemming van de leerbegeleiding op de eindtermen 'leren leren' is beperkt. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming en het specifiek gedeelte. De leerplanrealisatie kent overwegend positieve kenmerken. De vakgroep plant de leerstof op een evenwichtige wijze over het schooljaar en over de graad heen. Het aanbod is volledig en voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplannen.

De leerlingen krijgen de specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie (DSETOC) aangeboden conform de eisen van het leerplan. Ze werken schoolbreed volgens het OVUR-onderzoeksmodel. De vakgroep evalueert jaarlijks samen met het directieteam en de andere polen de realisatie van de DSETOC. Deze DSETOC-aanpak is een voorbeeld van goede praktijk.

Er zijn enkele knelpunten rond competentiegericht onderwijs. De leerplannen verwachten dat de leerlingen naast kennis verwerven ook werken aan de ontwikkeling van vakgebonden vaardigheden en vakattitudes. Het leerplan verwacht dat de vakgroep de algemene vormingsopdracht van wiskunde opneemt om de transferwaarde van de verschillende vaardigheden naar andere vakken te bevorderen. Ook de school verwacht 'contextrijk onderwijs, vol interactie en met taalsteun om het leren te optimaliseren'. De inlossing van deze verwachtingen verschilt per leraar. Tijdens het oplossen van oefeningen ligt de klemtoon overwegend op het technisch aspect en veeleer beperkt op de ontwikkeling van de denk- en redeneervaardigheden.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De didactische uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten. De school heeft gezorgd dat elke wiskundeleraar in de lessen gebruik kan maken van een degelijk projectiesysteem en een digitaal bord. Aanvullend zijn er computerlokalen en uitleenlaptops en beschikken de leraren over een laptop aangeboden door de school.

De leraren benutten de ICT-apparatuur in combinatie met presentatiesoftware of algebra- en meetkundesoftware vooral als demonstratie. Het gebruik van deze uitrusting door de leerlingen om wiskundige informatie op te zoeken, te verwerken, berekeningen uit te voeren of wiskundige problemen te onderzoeken (ET 7) in functie van zelfstandig en probleemoplossend leren, is veeleer beperkt. De leraren en de leerlingen hanteren het grafisch rekentoestel op een efficiënte wijze.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingenevaluatie is voldoende valide. De examens en toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. De evaluatiepraktijk bestrijkt alle componenten van het onderwijsaanbod in de verhouding die de leerplannen vooropstellen. De opgaven zijn taalkundig verzorgd. De evaluatiecriteria zijn transparant en gekend door de leerlingen. De meeste in de SETOC vermelde elementen zijn aanwezig in de evaluatie: zich oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, evalueren, rapporteren. Voor de evaluatie van 'de confrontatie met andere standpunten' zijn er enkele sporen. De vakgroep zoekt samen met de vakgroepen van de andere polen naar een doeltreffende evaluatievorm.

Er zijn enkele knelpunten rond de evaluatie van de vakgebonden vaardigheden en attitudes. De toetsen en examens bevragen overwegend rekenvaardigheden, tekenvaardigheden en probleemoplossende vaardigheden. De bevraging van denk- en redeneervaardigheden en wiskundige taalvaardigheden is veeleer beperkt. De evaluatie is nog niet verbreed tot het systematisch beoordelen van vakgebonden attitudes. Hierdoor prikkelt men onvoldoende de studiemotivatie en het doorzettingsvermogen van de leerlingen.

De evaluatiepraktijk bevat enkele aandachtspunten rond uitdagend en remediërend onderwijs. Men werkt overwegend met aangekondigde toetsen. Het is enerzijds positief dat de school de leerlingen wil ondersteunen om te werken aan een grotere zelfredzaamheid en zelfstandigheid. Anderzijds blijkt uit de lesbezoeken dat dit systeem voor de leerlingen valkuilen creëert rond het bijhouden van de leerstof. De leraar kan hierdoor bij een aantal leerlingen onvoldoende steunen op verworvenheden uit de vorige les(sen). Deze situatie zet een rem op een dynamisch lesverloop en op de ruimte voor het aanbieden van meer toepassingen gesitueerd in betekenisvolle, realiteitsgerichte contexten. Hierdoor is het voor de betrokken leraar ook niet eenvoudig om op een doelgerichte wijze sterke leerlingen uit te dagen en minder sterke leerlingen te remediëren, wat de schoolleiding wel verwacht in haar visie op de evaluatie en de leerbegeleiding.

Om de eigen onderwijskwaliteit te toetsen en de leerlingen te enthousiasmeren voor de wiskunde neemt de school deel aan externe evaluatiemomenten. De resultaten van de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen of de paralleltoetsen hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Er is aandacht voor de preventieve leerbegeleiding. De leerlingen worden met veel zorg als persoon benaderd. Het onderwijs verloopt overwegend gestructureerd. De aandacht voor de instructietaal en de vaktaal is goed. De klemtoon in de lessen ligt vooral op niveaudifferentiatie en tempodifferentiatie. Interessedifferentiatie en leerstijldifferentiatie komt vooral aan bod bij de realisatie van de SETOC. Leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen krijgen aangepaste ondersteuning. Een expliciete koppeling van de preventieve leerbegeleiding aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' is minimaal.

De curatieve leerbegeleiding uit zich positief in bijwerkklessen, inhaallessen of het geven van extra taken voor instromers of leerlingen met leerachterstand. De leraren zetten het digitale schoolplatform in als remediëringsforum. Vooral het wekelijkse differentiatie-uur biedt de leerlingen kansen om wiskundige inzichten te verwoorden, te reflecteren en van elkaar te leren. De vakgroep hanteert een 'waarschuwingsmap' voor leerlingen die er niet in slagen om zelfstandig extra inspanningen te leveren om tekorten weg te werken.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroepwerking was tot begin dit schooljaar overwegend informeel en het formele overleg bleef beperkt tot praktische en organisatorische afspraken. De recente structurele inroostering van het vakoverleg en een inspirerende leidraad bieden de vakgroep mogelijkheden om meer inhoudelijke thema's aan te pakken.

Door het ruim aantal leraren wiskunde is het vakgroepoverleg per graad georganiseerd. Daardoor blijven kansen onbenut voor een gelijkgerichte aanpak en afspraken over bijv. leerlijnen en de verticale samenhang over de graden heen.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben enkele leraren uit de vakgroep vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd.

3.1.1.7 VOET

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. De school ontwikkelde recent een vernieuwde visie voor VOET. Deze bevat doelstellingen op school-, team- en leerlingenniveau. De visie kreeg vorm op basis van het debat 'VanLerensbelang' en een pedagogische studiedag. Deze werkwijze staat garant voor een brede insteek met alle belanghebbenden. De school herschikte de VOET op basis van de bestaande werkgroepen. Elke werkgroep beschikt over een overzicht van de na te streven VOET, gekoppeld aan de projecten. De school heeft vanuit de aangeboden projecten zicht op de hiaten en overlappingen.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. Om de werking te ondersteunen is een coördinator aangesteld. De coördinator heeft als belangrijkste opdrachten het opvolgen en ondersteunen van de verschillende werkgroepen en het uitwerken van instrumenten om de kwaliteit te bewaken. Het lerarenteam kan rekenen op een sterke ondersteuning en medewerking van de secretariaatsmedewerkers en het faciliteren door de directie bij de planning en uitvoering. Dit zorgt voor een brede gedragenheid binnen de school. De school communiceert frequent over de VOET met ouders en leerlingen via brieven voor elk project en met het team via de weekplanning. Maandelijks verschijnt de nieuwsflash voor alle belanghebbenden waarin o.a. een aantal van de voorbije projecten geduid wordt. Het team werkt vanuit een grote betrokkenheid en engagement samen aan de VOET.
Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch en leidt slechts uitzonderlijk tot bijsturingen. De school evalueert veeleer informeel. Er is beleidsmatig een aanzet om systematisch en kwaliteitsvol te evalueren aan de hand van een aantal instrumenten. In de praktijk zijn er echter nog geen sporen van terug te vinden. De werkgroepen evalueren soms een aantal activiteiten en projecten, vooral naar verloop en praktische zaken, maar nog niet expliciet de impact op het nastreven van de VOET.
Ontwikkeling	Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. De beleidsvisie bevat de nodige aandacht voor het professionaliseren. Een analyse van de professionaliseringsbehoeften voor de VOET ontbreekt nog. Voor het verhogen van de interne kwaliteitszorg staat een collegiale visitatie ingepland.

Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	De uitvoering van de VOET is getypeerd door heel wat schoolbrede projecten die diepgaand zijn uitgewerkt en verankerd in de werking van de school. Hierdoor worden de eindtermen in goede mate en ruim nagestreefd voor alle leerlingen.
	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang (met ook aandacht voor frequentie, leerlijn, integratie eindtermen stam) nagestreefd. Waar nodig zijn ze ondersteund door visie en beleidsvoering, bijvoorbeeld bij de eindtermen rond de gezondheidsrisico's. Verschillende werkgroepen (onder meer Drugbeleid op school, Voorlichting op school, Gezonde voeding en beweging) staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling voor alle leerlingen. Opvallend is ook de sterke betrokkenheid van heel wat lokale partners en de inbedding in het dagelijkse schoolgebeuren, zoals bijvoorbeeld de BOERITO en de fietsverplaatsingen tijdens heel wat uitstappen.
Omgeving en duurzame ontwikkeling	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang (met ook aandacht voor frequentie, leerlijn, integratie eindtermen stam) nagestreefd. Voor de context omgeving en duurzame ontwikkeling is de werkgroep MOS zeer actief. Ook hier is de uitvoering getypeerd door een aantal zeer waardevolle projecten waarbij duurzaamheid en een actieve rol voor de leerlingen op lokaal niveau centraal staan. Zoals bijvoorbeeld Eet Lokaal en de samenwerking met en het beheer van het natuureservaat.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert. Daardoor kent ze de meeste tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De werkwijze van de school toont aan dat ze gebruik maakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel en leerlingen. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het plan is vrij concreet, doelgericht en planmatig.

Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De school heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de school proactief handelt. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving op de verschillende locaties waarvan de school gebruikmaakt.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er enkele tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van woonbaarheid en veiligheid. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren is in de planning voorzien en pakt de school aan via organisatorische maatregelen of kleinere werken. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde. Zo levert de schoolleiding voortdurend inspanningen tot het verbeteren en verfraaien van de infrastructuur en heeft ze hierbij aandacht voor het veiligheidsaspect. Momenteel investeert de school in de bouw van nieuwe toiletten om het nijpende tekort op te vangen. Op langere termijn worden verschillende paviljoenen vernieuwd. Overdekte speelplaatsen, die maar beperkt aanwezig zijn, zijn eveneens in deze plannen voorzien.

Een belangrijk knelpunt vormt de opdracht van de lokale preventieadviseur die beperkt is tot 6 lestijden per week, terwijl het volume werk verbonden aan deze campus veel hoger is. Desondanks doet de interne dienst heel wat inspanningen om een zicht te krijgen op alle pijnpunten en zoekt ze uit hoe dit het meest efficiënt kan verlopen. Het beleid is zich hiervan bewust en zoekt oplossingen om deze opdracht uit te breiden. Een opmerking betreft ook de bestelformulieren die niet mee ondertekend worden door de preventieadviseur. Bijkomend zijn niet van alle producten de MSDS-fiches onmiddellijk beschikbaar en zijn niet van alle producten de maximale hoeveelheden gekend.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle leslokalen van de school. De vaststellingen van deskundigen die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Het meest dringende actiepunt behelst het wezenlijk tekort aan toiletten. Begin 2017 worden de nieuwe toiletten in gebruik genomen, waardoor dit tekort opgelost is. Verzonken tapijten (D-blok) zorgen voor valgevaar. Ook werd vastgesteld dat in de sporthal turnmatten niet stevig bevestigd worden na gebruik. Eén van de twee keukens (lokaal B02) heeft geen afzuiging naar buiten waardoor overmatige condensvorming optreedt tijdens de kooklessen. Tijdens het bezoek van de lesplaatsen viel op dat heel wat lokalen, door een tekort aan ventilatie, muf en vochtig aanvoelden. De meeste ladders worden regelmatig aan een gerichte controle onderworpen doch hiervan kan geen lijst voorgelegd worden. In het hoofdgebouw (A-blok) bevindt zich een niet gekeurde (goederen)lift. De directeur verklaart dat deze niet meer in gebruik is.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoorde en wegwerkte vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Voor zorg vertrekt de school vanuit haar opvoedingsproject. Ze zet volledig in op het zorgcontinuüm: een brede basiszorg voor alle leerlingen, verhoogde zorg voor leerlingen met extra ondersteuningsnoden en uitbreiding van zorg voor leerlingen voor wie ondersteuning door het CLB of andere externe diensten nodig is. Ze heeft elke fase van het zorgcontinuüm toegelicht op personeelsvergaderingen of in werkgroepen.

De school beschouwt de leerbegeleiding als behorend tot de geïntegreerde lerarenopdracht. De leerbegeleiding is ingebed in het zorgbeleid en is opgebouwd vanuit de visie op en de ervaring met het gelijke kansenonderwijs en de handelingsgerichte begeleiding van leerlingen met specifieke zorgvragen. De school vertaalt haar visie op leezorg in duidelijke strategische en operationele doelen op schoolniveau, leerkrachtenniveau en leerlingenniveau. De link naar de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' is veeleer impliciet.

Het directieteam zorgt in samenwerking met de leerlingenbegeleiders voor het coördineren van het zorgbeleid. De klemtoon ligt op de planning en de uitvoering. De school zet doelgerichte acties op om de uitvoering van de vooropgestelde doelen rond (leer)zorg te evalueren op beleidsniveau. Op klasniveau wordt de uitvoering hiervan vooral geëvalueerd tijdens de klassenraden. Het schoolbeleid beschouwt het als vanzelfsprekend dat de aandacht voor leerbegeleiding ook binnen de vakken groot is. Uit het doorlichtingsonderzoek blijkt dat het nastreven van de eindtermen 'leren leren' in grote mate afhangt van de vakgroep en van de individuele leraren. De doeltreffendheid van de leerbegeleiding kan verhogen door verdere kwaliteitscontrole op klasniveau.

In samenspraak met de ouders en de leerling brengt de school de onderwijsbehoeften van haar leerlingen goed in kaart. De aanpak bij de inschrijving draagt hier zeker toe bij. De school streeft met succes naar een grote ouderbetrokkenheid waarbij de ouders hun ouderraad op een constructieve wijze inzetten om thema's rond de leerlingenbegeleiding te bespreken.

Ondersteuning De verantwoordelijkheid voor de uitbouw van de brede basiszorg voor alle leerlingen legt de school bij de vakleraren en de vakgroepen. De realisatie van de eindtermen 'leren leren', het creëren van een krachtige leeromgeving, het gebruik van activerende werkvormen of het differentiëren in de lessen op basis van onder meer niveau hangt af van de betrokken leraar. Op leerlingenniveau krijgen leerlingen ondersteuning van medeleerlingen in de rol van een buddy.

Bij de verhoogde zorg gebeurt de coördinatie en begeleiding door de cel leerlingenbegeleiding. Die is verantwoordelijk voor de opvang van leerlingen met leermoeilijkheden, leerstoornissen of socio-emotionele problemen.

Het CLB vormt een brug met de externe hulpverlening en ondersteunt de zorg op school op basis van jaarlijkse afspraken. De school betreft ook de Gon(geïntegreerd onderwijs) begeleiders bij de leerbegeleiding en bij het coachen van het schoolteam.

Het beleid investeert onder meer in differentiatie-uren in de eerste en de derde graad, leerlingenbegeleiders, een coördinator talenbeleid en een pedagogische ICT-coördinator.

Volgens de afspraken in het beleidsplan zorgt het CLB, meestal op vaste momenten, voor overleg met en ondersteuning voor leraren, leerling- en GON-begeleiders, directie, leerlingen en ouders.

Het beleid ondersteunt de leerzorg met de nodige leermiddelen. Voor de ouders zet de school diverse informatie- en communicatiekanalen op.

Doeltreffendheid Uit wat volgt, blijkt dat nogal wat vakgroepen de doelen van het schoolbeleid rond leerbegeleiding te oppervlakkig concretiseren of ze houden onvoldoende rekening met de eindtermen 'leren leren' als referentiekader.

De schoolleiding vraagt aan de individuele leraren en vakgroepen om voor de preventieve begeleiding een aantal ondersteunende documenten uit te werken, zoals studietips en leerstofoverzichten en om de vakoverschrijdende en vakgebonden eindtermen 'leren leren' bewust te implementeren in de lessen. De school verwacht dat de verschillende vakgroepen de relevante preventieve en remediërende begeleidingsmaatregelen registreren. De schoolleiding gaat er ervan uit dat leraren sterke leerlingen uitdagen en minder sterke leerlingen remediëren. De school verwacht dat de leraren een remediëringskader gebruiken bij toetsen om doelgericht te kunnen remediëren rond de beheersing van de vakinhoud en de (vak)taal. De frequentie en de kwaliteit van de invulling van al deze verwachtingen hangen af van de betrokken vakgroep of leraar. Het gevolg is dat er hiaten en vakgebonden kwaliteitsverschillen zijn rond de invulling van de leerbegeleiding in de lessen. Tijdens de klassenraden, die allemaal worden bijgewoond door de directie en de leerlingenbegeleiders, wordt de (leer)zorg en de effectiviteit ervan uitdrukkelijk bevraagd. Een verdere controle door het beleid dringt zich op, ook al is het uitgangspunt het vertrouwen in de professionaliteit en de verantwoordelijkheidszin van de individuele leraar.

Via kwalitatieve en kwantitatieve bevestigingen, projecten en leerlingensraden krijgt de school een beeld van haar leerlingenbegeleiding door de leerlingenbegeleiders (tweede lijn). De resultaten leiden tot een actieplan met concrete streefdoelen voor de sessies 'leren leren' en de bevordering van de leermotivatie. De gegevens over de leerbegeleiding zijn geregistreerd in een digitaal leerlingenvolgsysteem. De meeste gegevens zijn voor alle betrokken leraren toegankelijk.

Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen in het eerste leerjaar van de eerste graad door middel van een taalscreening en taalobservaties. Indien de resultaten daar aanleiding toe geven, treft de school maatregelen die aansluiten bij de specifieke noden van de betrokken leerling op het vlak van de onderwijstaal. De vakgroepen zorgen ervoor dat het lesmateriaal en de evaluatiepraktijk wat betreft taal voldoende afgestemd zijn op het talige niveau van de leerlingen. Over de wijze waarop leraren tijdens de lessen aandacht dienen te besteden aan het verwerven van vaktaal, schooltaal en instructietaal worden afspraken gemaakt tijdens de klassensraden. De leerkrachten Nederlands stellen voor alle leerlingen individuele vervolgtrajecten op na de taalscreening en de school werkt verder aan de implementatie van taalgericht vakonderwijs in alle vakken. De wijze waarop leraren tijdens de lessen aandacht besteden aan het verwerven van vaktaal, schooltaal en instructietaal hangt af van de betrokken leraar.

De school analyseert de resultaten in het vervolgonderwijs van de leerlingen uit doorstroomrichtingen en de deelname aan de arbeidsmarkt van leerlingen uit beroepsrichtingen. Deze analyse heeft in individuele gevallen geleid tot bijsturing van het onderwijsproces.

Ontwikkeling De school staat open voor nieuwe ontwikkelingen op vlak van leerbegeleiding.

Voor de organisatie en de inhoudelijke invulling van de leerbegeleiding gaat de school uit van de intern aanwezige expertise (cel leerlingenbegeleiding). De leerlingenbegeleiders volgen gericht externe nascholing. Ze geven hun expertise door op de vergaderingen van de cel leerbegeleiding en op personeelsvergaderingen.

Nog niet alle vakgroepen en personeelsleden beschikken over voldoende deskundigheid om de schoolvisie volledig te implementeren. Het is een uitdaging voor het schoolteam om de leerbegeleiding verder uit te bouwen binnen een gedragen kwaliteitskader.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een algemene visie op evalueren die gebaseerd is op actuele inzichten. Het doel van de evaluatie is drieledig: zicht krijgen op het leerproces, nagaan of de leerplandoelen gerealiseerd zijn, reflecteren over de pedagogische en de didactische aanpak. De visie legt uitdrukkelijk het verband tussen de evaluatiepraktijk en de brede basiszorg. Ze wil dat de leerlingen via de evaluatie een gepaste begeleiding krijgen. Het deliberatiebeleid is erop gericht om leerlingen breed en toekomstgericht te oriënteren.

Via de werkgroep 'evaluatie' tracht het beleid het draagvlak voor de visie te verbreden. Die werkgroep maakte een beginanalyse aan de hand van een bevraging bij de ouders, de leerlingen en de leraren. Hieruit ontstond een aanzet om de visie te vertalen naar operationele doelen op schoolniveau. Zo zijn er richtlijnen rond huiswerk en groepswerken. Sinds dit schooljaar is de evaluatie van schoolattitudes door middel van cijfers op het rapport afgeschaft en vervangen door het in kaart brengen van de persoonlijke groei die de leerling qua schoolse attitudes doormaakt. Hierbij staan zelfreflectie van de leerling en feedback centraal. De klasleraren krijgen door middel van het draaiboek 'attitude evaluatie' de verantwoordelijkheid om het coachingsproces voor elk van hun leerlingen op gang te brengen, te begeleiden en te evalueren.

De leraren evalueren het proces van de onderzoeksopdracht voor de specifieke eindtermen rond de onderzoekscompetenties in aso derde graad, op basis van de OVUR-methode (onderzoeken, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren).

De directie legt de verantwoordelijkheid voor de leerplanrealisatie en de validiteit van de evaluatie bij de vakgroepen. De vakgroepen gaan verschillend om met deze verantwoordelijkheid. Sommige vakgroepen vertaalden de visie naar operationele doelen en ontwikkelden instrumenten om competentiegericht te evalueren. Andere vakgroepen kennen de visie onvoldoende en evalueren vanuit traditie. Ze hebben geen duidelijke doelen en afspraken. De evaluatie is niet valide.

Ondersteuning Via 'de leefregel' (dit is het schoolreglement) op de schoolwebsite, communiceert het beleid over de wijze waarop de school de prestaties van de leerlingen evalueert. De tekst beschrijft de verschillende vormen van evaluatie en de weging van de diverse onderdelen in het jaartotaal. Volgens 'de leefregel' gebeurt de evaluatie voor een aantal vakken, zoals lichamelijke opvoeding, informatica, plastische opvoeding, techniek en moderne vreemde talen door gespreide evaluatie. In de praktijk blijken deze vakgroepen vooral permanent te evalueren. De recente beslissing om ook voor moderne vreemde talen permanent te evalueren, is het resultaat van vakoverschrijdend overleg met het oog op een goede leerplanrealisatie en -evaluatie. Enkele vakgroepen die kozen voor permanente evaluatie, ontwikkelden tools die hen instaat stellen om leerplangericht te evalueren. Het zijn voorbeelden van goede praktijk.

Voor de vakken met examens hanteert de school voor alle leerjaren een gewichtsverdeling dagelijks werk 40 % en examen 60 % voor de A-stroom, aso en tso, voor bso is dat 50 % voor dagelijks werk en 50 % voor examen. Het beleid heeft deze verhoudingen nog niet bekeken in het licht van de criteria uit de leerplannen rond procesevaluatie en competentiegericht evalueren. Er zijn criteria voor de beoordeling van de geïntegreerde proef en de stages. De leerlingen krijgen uitgebreide informatie over de GIP, de stage en de SETOC-evaluatie in informatiebundels.

Het beleid ondersteunt de vakgroepen door de inroostering van het vakoverleg in de weekagenda. Dit initiatief is te recent om voor de evaluatiepraktijk al een zichtbaar effect te hebben.

De werkgroep 'deliberatie' ontwikkelde deliberatiecriteria om de deliberaties visiegericht en transparanter te maken. Deze criteria zijn richtinggevend en worden altijd aangevuld met de gegevens uit de opvolgingsdossier van de leerlingen.

Doeltreffendheid Doordat de school voor de evaluatiepraktijk vooral een algemene visie en weinig operationele doelstellingen formuleert, kan het beleid slechts beperkt de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk op het niveau van de vakgroepen nagaan. Het beleid heeft veel vertrouwen in de individuele leraren en de vakgroepen en legt de eindverantwoordelijkheid voor een transparante en valide evaluatie bij hen. Uit het erkenningsonderzoek blijkt echter dat er in de praktijk aanzienlijke kwaliteitsverschillen bestaan voor de evaluatiepraktijk in de verschillende vakken. De evaluatie van de verschillende ontwikkelingsaspecten verloopt in een aantal vakken niet correct. Het leerplan is niet overal voldoende de basis voor de evaluatie. De reflectie over en de aanpassing van de eigen onderwijspraktijk op basis van de evaluatiegegevens gebeurt nog onvoldoende in sommige vakgroepen. Ook voor de evaluatie van de vakattitudes bestaan er grote verschillen tussen de vakgroepen. Er zijn vakgroepen die hiervoor eigen tools ontwikkelden, terwijl andere vakgroepen nog niet bezig zijn met de evaluatie van attitudes.

De rapportering over de eindresultaten is conform de regelgeving. De notulen van delibererende klassenraad bevatten samen met de in bijlagen bewaarde motiveringen alle elementen die bij een attestering moeten in overweging genomen worden. Voor de ouders en leerlingen krijgt de motivatie van de notulen stoffering vanuit de begeleidende klassenraad. Hierdoor zijn ze (meestal) niet verrast bij een B- of C-attest. De feedback op de rapporten is van een wisselende kwaliteit gaande van concreet en leerlinggericht tot algemeen en nietszeggend.

De leraren communiceren op een transparante wijze over de tussentijdse procesresultaten van de opdrachten voor de onderzoekscompetenties om de leerlingen de kans te geven hun onderzoek bij te sturen. De evaluatiepraktijk staat op de agenda van de jaarlijkse vakoverstijgende SETOC-evaluatievergadering.

Ontwikkeling Op beleidsniveau lag de focus van de evaluatiepraktijk op de implementatie van de visie bij de vakgroepen. Ze hebben de professionaliseringsnoden voor het optimaliseren van de evaluatiepraktijk nog niet in kaart gebracht. Het aantal gevolgde nascholingen over nieuwe en competentiegerichte evaluatievormen is veeleer beperkt.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Visieontwikkeling De beleidsvisie steunt op het opvoedingsproject en het pedagogisch project. De school wil haar leerlingen kansen aanreiken vanuit een christelijke inspiratie om met een grote betrokkenheid samen te leren en te leven. Als leergemeenschap heeft de school niet alleen aandacht voor de intellectuele ontwikkeling van de leerlingen, maar ook voor de persoonlijkheidsvorming. Via verschillende overlegfora betreft het directieteam het schoolteam om deze visie te vertalen in beleidsdoelen rond pedagogische, organisatorische en ondersteunende processen.

De schoolleiding slaagt erin het schoolteam in voldoende mate te richten op deze doelen, al blijft een relatieve grote groep personeelsleden de indruk hebben dat alles voortdurend verandert. Ze vinden dat de veranderingen te snel gaan. Door onder meer de snelle groei van de school, de personeelsomvang en de sterke verjonging van het korps voelen een aantal leraren zich onvoldoende betrokken bij het uitzetten van de beleidslijnen. Zij vertalen de visies en verwachtingen vanuit het beleid nog onvoldoende op de werkvloer. De uitdagingen voor de schoolleiding zijn dan ook een krachtigere aansturing en opvolging van de vakgroepen en een doelgerichter professionaliseringsbeleid voor een grotere gezamenlijke doelgerichtheid.

Leiderschap Een geëngageerd beleidsteam met een complementaire taakverdeling leidt de school. Dit team speelt kort op de bal wat betreft die onderwijsvernieuwingen die inherent zijn aan de verwachtingen in de eindtermen en de leerplannen. Het beleid is erop gericht de aanwezige competenties in de personeelsformatie optimaal te benutten. De leiding streeft een actieve betrokkenheid van alle betrokkenen na en stimuleert de werking van de participatieorganen. Een gemotiveerd middenkader waaronder leerlingbegeleiders, coördinatoren, het GOK-team en de preventieadviseur ondersteunen de directieleden op schoolniveau. Van alle actoren zijn de taakverdeling in een taakomschrijving vastgelegd. Dit resulteert in een gecoördineerde werking.

Het vertrouwen in de vakdeskundigheid en verantwoordelijkheid van de individuele leraren en vakgroepen is groot. Om dit vertrouwen te verzilveren botst het directieteam echter op een verdeelde tevredenheid bij het korps rond verschillende facetten. Uit de gesprekken tijdens het vooronderzoek en de doorlichting komt één gemeenschappelijke bekommernis steeds terug: een te snelle opeenvolging van beleidsbeslissingen rond onderwijsvernieuwingen.

Niet alle leraren vertalen deze beleidsbeslissingen naar het uitvoeringsniveau in de klas. Hierdoor ontstaan er kwaliteitsverschillen tussen de leraren en een gemis aan gelijkgerichtheid en ondersteuning bij de invulling van de beleidsverwachtingen. Er zijn nog groeikansen om de beslissingen rond onderwijsvernieuwing te koppelen aan referentiekaders zoals de basiscompetentie van de leraar, de regelgeving, de eindtermen, de leerplannen, het pedagogisch project en de schoolafspraken.

Besluitvorming Formeel overleg vindt op geregelde tijdstippen plaats met het schoolbestuur, de schoolraad, de ouderraad, het middenkader, het lerarenkorps en het ondersteunend personeel. Heel wat overleg vindt ook informeel plaats.

De school biedt voldoende mogelijkheden om zich via de officiële overlegorganen te engageren in de besluitvorming. Het geheel functioneert conform de regelgeving. Er zijn fora waar men verwachtingen kan uitspreken en onderling ideeën kan uitwisselen over na te streven doelen. De besluitvormingsprocedures zijn transparant. Ook de leerlingen en de ouders participeren actief. De wijze waarop de ouderraad inbreng levert aan het onderwijskundig beleid is een voorbeeld van goede praktijk. Het participatierecht van de leerlingen neemt de school ernstig. Dat blijkt onder andere uit de werking en de ondersteuning van de leerlingengraden.

Als reactie op de resultaten van de bevraging rond het welbevinden van de leraar heeft de school onder meer vanaf dit schooljaar een aantal gerichte bijsturingen doorgevoerd om de samenwerking te stimuleren, de balans tussen collegialiteit en autonomie te optimaliseren en initiatieven tot vernieuwing vanuit de basis te doen groeien.

Via het elektronische platform kunnen de personeelsleden, de leerlingen en de ouders kennisnemen van de genomen beslissingen in de respectievelijke besluitvormingsorganen. Aanvullend kunnen ze extra informatie vinden op een goed gestructureerde schoolwebsite.

Kwaliteitszorg De kwaliteitsontwikkeling zit verweven in het schoolgebeuren, zowel op schoolniveau, lerarenniveau als leerlingenniveau. De focus ligt conform het Kwaliteitsdecreet op het borgen van wat goed is en het constructief werken aan verbeterpunten. De school moedigt hierbij het gebruik van het PDCA-kwaliteitsmodel aan (plannen, doen, controleren, bijsturen).

In het kader van haar kwaliteitszorg voert de school metingen uit onder meer rond de beleidsvoering, de (studie)vorderingen van de leerlingen, de interne doorstroming, de (mogelijke) uitval, de leerprestaties, de tevredenheid van interne of externe actoren en de resultaten in het vervolgonderwijs. Ze vertaalt de analyses in doelstellingen en concrete actiepunten. Voor sommige metingen werkt de school samen met externen. Jaarlijks evalueert de school het beleid rond de realisatie van de specifieke eindtermen voor onderzoekcompetentie samen met de betrokken vakgroepen.

De school vertaalt een aantal analyses in strategische doelstellingen. De kwaliteitscontrole in de klas op de uitvoering van de processen en op een competentiegericht leerplanrealisatie is veeleer beperkt. Het aangemoedigde PDCA-kwaliteitsmodel wordt op dit niveau niet geïmplementeerd. De oorzaak is te vinden in het vertrouwen in de professionaliteit en de beroepsfierheid van de uitvoerders. Dit leidt in sommige processen of vakken tot kwaliteitsverschillen in de uitvoering.

De school analyseerde de gegevens uit het instellingsprofiel dat ze ontving via "Mijn onderwijs". Op basis van dit cijfermateriaal formuleerde ze acties voor de school.

Verscheidene vakgroepen werken samen met de pedagogische begeleiding rond verschillende onderwijsprocessen. Vanaf september 2016 is de school gestart met de uitwerking van de methodiek "Waarderend organiseren": bouwen rond wat goed werkt in plaats van te remediëren wat niet goed werkt.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de onderzoekscompetentie in wiskunde derde graad.
- Het nastreven van de VOET op uitvoeringsniveau.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De brede vorming via schoolinterne en extramurale activiteiten.
- De zorg voor risicoleerlingen.
- De ontwikkelingsdynamiek binnen de cel leerlingenbegeleiding.
- De (innovatieve) evaluatiepraktijk in een aantal vakken.
- De inbreng van de ouderraad op onderwijskundig vlak.
- De langetermijnvisie voor de renovatie van de infrastructuur.

Wat betreft het algemeen beleid

- De schoolbrede aanpak van de specifieke eindtermen voor onderzoekscompetentie.
- De vertaling van de visie op leerbegeleiding in strategische doelen.
- Het ICT-beleid.
- De verzameling en analyse van gegevens met het oog op kwaliteitsbewaking.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor wiskunde in aso tweede graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De expliciete koppeling van de leerbegeleiding aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' in sommige vakken.
- Het competentieleren conform de eisen in de leerplannen in sommige vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De implementatie, ondersteuning en opvolging van de beleidsprioriteiten op vakkenniveau en het nastreven van de gezamenlijke doelgerichtheid.
- De planmatige bepaling van beleidsprioriteiten en acties afgestemd op de noden van de school.
- Het streven naar een professionele collegialiteit en gelijkgerichtheid met als referentiekaders de basiscompetentie van de leraar, de leerplannen, het pedagogisch project en de schoolafspraken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor informatica in aso en tso tweede graad (geen opvolging).
- De leerplanrealisatie voor opvoedkunde in tso tweede en derde graad in Sociale en technische wetenschappen (opvolging).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen		opvoedkunde
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen		opvoedkunde

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **28-10-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jos VERMIJL de inspecteur-verslaggever	D. VAN BUGGENHOUT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	